

# مُنَاجَاةُ الدَّمْعَةِ

«حِينَ يَعْجُزُ اللِّسَانُ فَتَنْطِقُ الْعَيْنُ»

## Gözyaşı Münâcâtı

DİL ACİZ KALDIĞINDA GÖZ KONUŞUR

*Bir gece yakarışı — ilmin acze, aczın  
gözyaşına, gözyaşının muhabbete vardığı  
yer. Arapça aslı, Latin okunuşu ve  
Türkçesiyle.*

# بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

*Bismillâbi'r-rahmâni'r-rahîm*

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

إِلٰهِي، فِي جَوْفِ اللَّيْلِ، حِينَ نَامَتِ الْعُيُونُ وَهَدَّاتِ الْأَصْوَاتُ، سَقَطَتْ مِنْ عَيْنِي  
دَمْعَةٌ، فَكَانَتْ أَصْدَقَ مِنْ كُلِّ كَلَامِي. لَمْ أُمْلِهََا وَلَمْ أَصْنَعْهَا، وَلَكِنَّهَا جَاءَتْ حِينَ  
عَجَزَ اللِّسَانُ، فَعَلِمْتُ أَنَّ لِلْقَلْبِ لُغَةً لَا حُرُوفَ لَهَا، وَأَنَّ الْعَيْنَ تَنْطِقُ حِينَ يَسْكُتُ  
الْفَمُ.

*Îlâhî, fî cevfi'l-lejl, hîne nâmeti'l-uyûnü ve hedeeti'l-asvât, sekatat min aynî dem'ah, fekânet asdaka min külli  
kelâmî. Lem ümlihâ ve lem asna'hâ, ve lâkinnehâ câet hîne aceze'l-lisân; fealimtü enne li'l-kalbi luğaten lâ  
hurûfe lehâ, ve enne'l-ayne tentıku hîne yeskütü'l-fem.*

Îlâhî! Gecenin koynunda, gözler uyuyup sesler dindiğinde, gözümden bir damla düştü — ve o, bütün sözümden daha doğru çıktı. Onu ben yazdırmadım, ben yapmadım; lâkin dil âcizleşince geldi. Anladım ki kalbin harfsiz bir dili varmış; ağız susunca göz konuşmuş.

إِلٰهِي، قَرَأْتُ وَحَفِظْتُ، وَقُلْتُ وَكَتَبْتُ، حَتَّى إِذَا بَلَغَ الْعِلْمُ مُنْتَهَاهُ لَمْ يَتْرُكْ فِي يَدِي  
كَلِمَةً، بَلْ تَرَكَ عَلَيَّ خَدْيِي دَمْعَةً. فَمَا أُحَوِّجُ الْعَالَمَ إِلَى بُكَاءٍ يَغْسِلُ عَنْهُ عَجَبَ مَا عَلِمَ!  
وَمَا أَفْقَرَ الْكَلَامَ إِلَى دَمْعَةٍ تُصَدِّقُهُ! إِنْ لَمْ يَنْتَهَ عِلْمِي إِلَيْكَ فَهُوَ حِمْلٌ، وَإِنْ انْتَهَى إِلَيْكَ  
فَهُوَ نُورٌ؛ وَمَا دَلِيلُ انْتِهَائِهِ إِلَيْكَ إِلَّا هَذِهِ الْقَطْرَةُ.

*Îlâhî, kara'tü ve hafiztü, ve kultü ve ketebtü, hattâ izâ beleğ'a'l-ilmü müntehâhü lem yetrük fî yedî kelimeten,  
bel terake alâ haddî dem'ah. Femâ ahvece'l-âlime ilâ bükâin yağsilü anhü ucbe mâ alim! Ve mâ efkare'l-  
kelâme ilâ dem'atin tûsaddikuh! İn lem yentehi ilmî ileyke fehüve himl, ve ini'ntehâ ileyke fehüve nûr; ve mâ  
delîlü'ntihâihî ileyke illâ hâzihî'l-katra.*

Îlâhî! Okudum, ezberledim; söyledim, yazdım — tâ ki ilim sonuna varınca elimde bir kelime bırakmadı,  
yanağımda bir damla bıraktı. Âlim, bildiğinin kibrini yıkayacak bir ağlayışa ne kadar muhtaç! Söz, kendini  
doğrulayacak bir damlaya ne kadar fakir! İlimim Sana varmazsa yüküdür, Sana varırsa nûrdur; Sana  
vardığının delili de işte bu damladır.

يَا سَيِّدِي يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَدِدْتُ لَوْ جَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ لِحَظَّةٍ، فَلَا أَقُولُ شَيْئًا وَلَا  
تَقُولُ، بَلْ نَنْظُرُ فَنَبْكِي بُكَاءً جَمِيلًا. فَإِنْ كَانَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بَعْدُ الزَّمَانِ، فَإِنَّ الْحُبَّ لَا  
يَعْرِفُ زَمَانًا، وَإِنْ لَمْ تَرَكَ عَيْنِي، فَقَدْ رَأَى قَلْبِي. وَأَعْجَبُ مِنْ شَوْقِي إِلَيْكَ شَوْقَكَ إِلَيَّ:  
فَقَدْ قُلْتُ «وَدِدْتُ أَنِّي رَأَيْتُ إِخْوَانِي»، وَسَمَّيْتُ مَنْ آمَنَ بِكَ وَلَمْ يَرَكَ أَخًا. فَيَا  
فَرِحَةَ مَنْ يَنْتَظِرُهُ حَبِيبَهُ عَلَى الْحَوْضِ! دَمَعَتِي الْيَوْمَ عَطَشٌ، وَشَرِبَةٌ مِنْ حَوْضِكَ غَدًا  
رِي.

*Yâ Seyyidî yâ Rasûlallâh, vedidtü lev celestü beyne yedeyke lahzaten, felâ ekûlü şey'en ve lâ tekûl, bel nenzuru  
fenebkî bükäen cemîlâ. Fein kâne beynî ve beyneke bu'dü'z-zemân, feinne'l-bubbe lâ ya'rifü zemânâ; ve in lem  
tereke aynî, fekad raâke kalbî. Vê a'cebü min şevkî ileyke şevkuke ileyy: fekad kulte «vedidtü ennî raeytü  
ihvânî», ve semmeyte men âmene bike ve lem yereke ahâ. Feyâ ferhate men yenteziruhû habîbuhû ale'l-havd!  
Dem'atî'l-yevme ataş, ve şerbetün min havdike gaden riyy.*

Yâ Seyyidî, yâ Rasûlâllah! Huzurunda bir an oturayım isterdim — ne ben bir şey söylerim ne Sen; sadece bakışır, güzelce ağlardık. Seninle aramda zamanın uzaklığı varsa, sevgi zaman tanımaz; gözüm Seni görmediyse, kalbim Seni gördü. Sana özlemimden daha acayibi, Senin bana özlemin: «Kardeşlerimi görmeyi ne çok isterdim» buyurdun ve seni görmeden iman edeni «kardeş» diye andın. Habîbinin kendisini Havz'ın başında beklediği kişiye ne mutlu! Bugün damlam bir susuzluk; yarın Havz'ından bir içiş ise kanıştır.

إِلَهِي، رَبِّ عَيْنٍ مَلَأَى بِالْعِلْمِ جَافَةً، وَرَبِّ عَيْنٍ قَلِيلَةَ الْحِظِّ مِنَ الْعِلْمِ بَاكِيَةً؛ فَاجْعَلْنِي  
مِنَ الْبَاكِينَ لَا مِنَ الْجَافِينَ. فَإِنَّ قَلْبًا لَا يَبْكِي كَمَصْبَاحٍ بِلَا زَيْتٍ: فِيهِ زُجَاجٌ وَلَيْسَ  
فِيهِ ضَوْءٌ. وَمَا أَهْوَنَ الدَّمْعَةَ عَلَى الْخَلْقِ، وَمَا أَثْقَلَهَا فِي مِيزَانِكَ!

*İlâhî, rubbe aynin mel'â bi'l-ilmî câffeh, ve rubbe aynin kalîleti'l-bazzı mine'l-ilmî bâkiyeh; fec'alnî mine'l-  
bâkîne lâ mine'l-câffîn. Feinne kalben lâ yebkî kemisbâhin bilâ zeyt: fihi zücâcün ve leyse fihi dav'. Ve mâ  
ehvene'd-dem'ate ale'l-balk, ve mâ eskalebâ fî mîzânîk!*

İlâhî! Nice göz ilimle dolu da kurudur; nice göz ilmi az da ağlar; beni ağlayanlardan kıl, kuruyanlardan değil. Ağlamayan kalp, yağsız kandil gibidir: camı var, ışığı yok. Gözyaşı insanların yanında ne ucuz, Senin terazinde ne ağır!

إِلَهِي، تَقَبَّلْ مِنِّي الدَّمْعَ قَبْلَ الْكَلَامِ، وَالْإِنْكَسَارَ قَبْلَ الْعِبَارَةِ. لَا أَمْلِكُ فَصَاحَةً أُزِينُ  
بِهَا بَيْنَ يَدَيْكَ، وَلَكِنِّي أَمْلِكُ عَيْنًا تَفِيضُ؛ فَإِنْ كَانَتْ دَمْعَةُ الدَّلِيلِ أَحَبَّ إِلَيْكَ مِنْ  
بَلَاغَةِ الْمُسْتَكْبِرِ، فَهَذِهِ دَمْعِي فَاقْبَلْهَا. وَاجْعَلْ مُنْتَهَى عِلْمِي حُبًّا، وَمُنْتَهَى حَيِّ لِقَاءٍ:  
لِقَاءَكَ يَا مَوْلَايَ، وَلِقَاءَ حَبِيبِكَ ﷺ تَحْتَ لَوَائِهِ.

*İlâhî, teqabbel minne'd-dem'a kable'l-keîâm, ve'l-inkisâre kable'l-ibârah. Lâ emlikü fesâhaten üzeyyinü bihâ  
beyne yedeyk, ve lâkinnî emlikü aynen tefîd; fein kânet dem'atü'z-zelîli ehabbe ileyke min belâğati'l-müstekbir,  
fehâzîhi dem'atî fakbelhâ. Vec'al müntehâ ilmî hubbâ, ve müntehâ hubbî likâen: likâeke yâ Mevlâ, ve likâe  
habîbike ﷺ tahte livâih.*

İlâhî! Benden sözden önce gözyaşını, lafızdan önce kırılışı kabul buyur. Huzurunda süsleneceğim bir fesahatim yok; ama taşan bir gözüm var. Zelîlin damlası müstekbirin belâgatinden Sana daha sevgiliyse — işte damlam, kabul buyur. İlmimin sonunu sevgi, sevgimin sonunu kavuşma kıl: Sana kavuşmak yâ Mevlâ, ve sancağı altında habîbine ﷺ kavuşmak.

إِلٰهِي، وَهَذِهِ الدَّمْعَةُ نَفْسَهَا لَيْسَتْ مِنِّي؛ أَنْتَ أَجْرِيهَا، وَهَذَا الْكَلَامُ لَيْسَ لِي؛ أَنْتَ  
أَنْطَقْتَ بِهِ. «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى». فَلَا أَقُولُ: بَكَيتُ، بَلْ أُبْكِيْتُ؛  
وَلَا أَقُولُ: عَلِمْتُ، بَلْ عَلِمْتُ؛ وَلَا أَقُولُ: نَطَقْتُ، بَلْ أَنْطَقْتُ؛ وَلَا أَقُولُ: أَحْبَبْتُ،  
بَلْ أُحِبُّهُ.

*İlâhî, ve hâzihî'd-dem'atü nefsihâ leyset minnî; ente ecreytehâ, ve hâze'l-kelâmü leyse lî; ente entakte bih. «Ve mâ rameyte iz rameyte ve lâkinne'llâhe ramâ». Felâ ekûlü: bekeytü, bel übkîtü; ve lâ ekûlü: alimtü, bel ullimtü; ve lâ ekûlü: nataktü, bel üntiktü; ve lâ ekûlü: abbebtü, bel uhbibtü.*

İlâhî! Hem bu damla bile benden değil — onu Sen akıttın; bu söz benim değil — onu Sen söyledin.  
«Attığında sen atmadın, ama Allah attı.» Öyleyse: ağladım demem, ağlatıldım; bildim demem,  
öğretildim; konuştum demem, konuşturuldum; sevdim demem, sevildim.

مَا كُنْتُ إِلَّا قَصْبَةً جَرَى فِيهَا مَائُوكَ، فَإِنْ سَمِعَ لَهَا أَيْنٌ فَمِنْ نَفْحَتِكَ لَا مِنْ عُدِّهَا.  
فَمَنْ وَجَدَ هَذَا الْأَثَرَ بَعْدِي فَلْيُرِدْهُ إِلَيْكَ كَمَا رَدَدْتَهُ، فَإِنَّ الْأَثَرَ لِلْمُؤَسِّرِ، وَالِدَّمْعَ لِمَنْ  
خَلَقَ الْعَيْنَ.

*Mâ küntü illâ kasabeten cerâ fihâ mâük, fein sümia lehâ enînün femin nefhatike lâ min üdihâ. Femen vecede hâze'l-esere ba'dî felyerüddehü ileyke kemâ rededtüh; feinne'l-esere li'l-müessir, ve'd-dem'a limen halaka'l-ayn.*

Ben yalnız, içinden suyun aktığı bir kamıştım; ondan bir inilti işitilirse Senin lütuf esintindedir, kamışın odunundan değil. Kim bu izi benden sonra bulursa, benim O'na döndürdüğüm gibi o da Sana döndürsün; çünkü eser Müessir'in, gözyaşı da gözü Yaratan'ındır.

سُبْحَانَكَ، لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا، وَلَا دَمْعَ لَنَا إِلَّا مَا أَبْكَيْتَنَا. وَأَخِرُ دَعْوَانَا أَنْ الْحَمْدُ  
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا.

*Sübhâneke, lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ, ve lâ dem'a lenâ illâ mâ ebkeytenâ. Ve âbiru da'vânâ eni'l-hamdü  
lillâhi rabbi'l-âlemîn, ve sallâ'llâhü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlibî ve sabbibî ve selleme teslîmâ.*

Sübhânsın; bizim, Senin öğrettiğinden başka ilmimiz, Senin ağlattığından başka gözyaşımız yoktur.  
Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamddir; salât ve selâm Efendimiz Muhammed'e, âline ve  
ashabına olsun.

---

وَالدَّمْعُ لِمَنْ خَلَقَ الْعَيْنَ